LATVIJAS NACIONĀLAIS
SIMFONISKAIS ORĶESTRIS

LNSO SEZONAS NOSLĒGUMA KONCERTS

LNSO SEASON CLOSING CONCERT

2024. gada 17. maijā plkst. 19.00 Lielajā ģildē
17 May 2024 at 7 PM at the Great Guild

AGNESE EGLIŅA — klavieres | piano
ELĪNA ŠIMKUS — soprāns | soprano
IRMA PAVĀRE — mecosoprāns | mezzo-soprano
ARTJOMS SAFRONOVS — tenors | tenor
RIHARDS MAČANOVSKIS — bass | bass
VALSTS AKADĒMISKAIS KORIS "LATVIJA" | STATE CHOIR *LATVIJA*
Diriģente | Conductor **KRISTĪNA POSKA | KRISTIINA POSKA**

Koncerts tiešraidē Latvijas Radio 3 "Klasika"
The concert is broadcast live by the Latvian Radio 3 *Klasika*

Koncerta dienā iepazīsties ar programmu šeit:
The programme for tonight's concert is available here:

I DAĻA | PART I

ĒRIKS EŠENVALDS (1977)

"Ezeri atmostas rītausmā" korim un simfoniskajam orķestrim (2014)
Lakes Awake at Dawn for Choir and Symphony Orchestra (2014)

Ingas Ābeles un citu autoru teksti | Lyrics by Inga Ābele and other authors

13'

ARVO PERTS (*Arvo Pärt*, 1935)

Credo klavierēm, korim un orķestrim (1968)
Credo for Piano, Choir, and Symphony Orchestra (1968)

Bībeles teksti | Bible verses

15'

II DAĻA | PART II

LUDVIGS VAN BĒTHOVENS (*Ludwig van Beethoven*, 1770–1827)

Devītā simfonija reminorā op. 125 (1822–1824)
Symphony no. 9 in D minor, op. 125 (1822–1824)

I. *Allegro ma non troppo, un poco maestoso*
II. *Scherzo: Molto vivace — Presto*
III. *Adagio molto e cantabile — Andante moderato*
IV. *Finale: Presto — Allegro assai*

Frīdriha Šillera (1759–1805) teksts | Lyrics by Friedrich Schiller (1759–1805)

65'–70'

Kultūras ministrija
NEIBURGS
Garage demokrātiskās vīna bārs
ir
DELFI
3 Latvijas Radio Klasika
EuroPark
MŪZIKAS SAULE

EŠENVALDS

Vokāli simfonisko tēlojumu "Ezeri atmostas rītausmā" pasūtinājuši Bostonas un Birmingemas simfoniskie orķestri, lai atzīmētu savu sadarbību ar diriģentu Andri Nelsonu — 2014. gadā, pēc septiņu gadu sadarbības, Nelsons atvadās no Birmingemas mūziķiem un darba gaitas uzsāk Bostonas simfoniskajā orķestrī kā mākslinieciskais vadītājs. Opusa pirmajā posmā izmantoti Ingas Ābeles dzejprozas "Atgāzenes stacijas zirgi" fragmenti, bet otrajā — paša komponista apkopota kompilācija no dažādu autoru aprakstiem par ezera daiļumu, ko angļu valodā atdzejojusi Edita Peidža.

Mūzika sākas vētraini un turbulenti, stājoties pretī tumsai, šaubām un nezināmajam, līdz kāpinoties skaudrā kulminācijā eksistenciālā jautājumā: "Kas Tev ir no tumsas, un kas — no gaismas?" Pēc vētras kora un orķestra partijās mūzika norimst nezināmā tukšumā, līdz varam uzelpot: ir nācis mierinājums. Aust rīts, iekrāsojot ezera ūdeņus spožos atspulgos, un, dabas brīnuma ieskauta, skan lūgšana pēc gaismas. "Ezeri atmostas rītausmā" pirmais posms — kā iekšējs disbalanss, cīņa un pretestība, otrais — harmoniski krāšņa, meditatīva klausītāju, mūziķu un autora saplūsme ar dabas dziedējošo enerģiju.

Baiba Santa VANAGA

PERTS

Arvo Perta radošais mūžs dalās divos izteikti atšķirīgos posmos. Pirmajā posmā, kas sākas 60. gadu pirmajā pusē uzreiz pēc studijām Tallinas konservatorijā, Arvo Perts bija modernists un savās partitūrās lietoja tam laikam avangardiskus izteiksmes līdzekļus, izbaudīja dodekafonijas iespējas, lietoja kolāžas tehniku, vārdu sakot, uzvedās visai izaicinoši un pretī saņēma pilnīgi prognozējamu varas pārstāvju nelabvēlību. Uzrakstījis *Credo*, 1968. gadā Arvo Perts uz laiku pārstāj komponēt, studē viduslaiku un renesanses mūziku un garīgi briest jaunam dzīves posmam, ko simboliski iesāk, 1972. gadā pieņemot pareizticību un apprecot muzikoloģi Eleonoru.

Credo ir, iespējams, pats spēcīgākais no Perta pirmā posma darbiem. Opuss sākas ar vārdiem *Credo in Jesum Christum* — ticu Jēzum Kristum. Tiktāl tas arī viss, kas saistās ar kanonisko *Credo* tekstu, jo pēc Baha slavenās Domažora prelūdijas citāta klavierēm solo dzirdam tekstu *audivistis dictum: oculum pro oculo, dentem pro dente* — to saka Jēzus Mateja evaņģēlija 5. nodaļā jeb t. s. Kalna runā, un tas nozīmē "jūs esat dzirdējuši, ka ir sacīts: aci pret aci un zobu pret zobu". Šis teiciens ņemts no 3. Mozus grāmatas, kur Kungs Mozum dod norādījumus, ko darīt ar zaimotājiem un lādētājiem, un pamatdoma ir — "lai tam tiek darīts, kā viņš pats darīja". Arvo Perta kompozīcijā *Credo* pēc šiem vīru kora unisonā nodziedātajiem vārdiem sākas opusa pamatsaturs.

Šajā plašajā posmā spēcīgiem triepieniem ik pa brīdim dzirdamas skaņu

grupas, kurās dominējošais intervāls ir kvinta (pēc Perta teiktā, pats tīrākais un šķīstākais intervāls) un katra instrumenta horizontālajā izklāstā vienas hromatiskās gammas 12 skaņas (visi melnie un baltie taustiņi, kas ietilpst oktāvas intervālā, piemēram, no viena do līdz nākamajam do) virknējas atšķirīgā secībā, ne reizi neatkārtojoties. Pēc neilga laika pievienojas pianists ar Baha prelūdijas atpazīstamiem motīviem, kuriem seko kora dziedājums ar *oculum pro oculo* tekstu. Nākošajā nogrieznī Perts dod instrumentiem un koristiem vaļu pašiem izvēlēties skaņu augstumus un norāda tikai reģistru — augsts, vidējs vai zems. Šis posms kulminē totālā haosa sprādzienā, un padomju funkcionāriem te nepārprotami radās iespaids, ka Perts vēlas gāzt pastāvošo iekārtu. Haosam rimstot, skan kora dziedājums ar Mateja evaņģēlija teksta turpinājumu, kur Jēzus saka — "nestājieties pretim ļaunumam".

Credo finālā baudām absolūtu Domažoru, Bahs skan kā Bahs, koris dzied kā koris, tikai dažās taktīs kādu pūšaminstrumentu brīvskaņu nogriežņi atgādina par nule notikušo katastrofu. Pašās beigās koris divas reizes nodzied *Credo*, akords no harmoniskā viedokļa paliek neatrisināts, un pilnu apskaidrību nes skaņas do oktāvu kāpiens debesīs.

Orests SILABRIEDIS

BĒTHOVENA DEVĪTĀ

Dzird sakām, ka Bēthovena Devītā ir viņa novēlējums cilvēcei, daiļrades kredo apliecinājums, humānisma triumfs u. tml. No zināma aspekta raugoties, tas patiešām tā varētu būt, jo šajā simfonijā vēstījums likts ne tikai nošu zīmēs, bet arī pilnīgi konkrētā tekstā. Bēthovens ņēmis vairākus pantus no 1785. gadā sarakstītās Frīdriha Šillera "Odas priekam" *(An Freude)*, kas tapusi pēc Drēzdenes brīvmūrnieku ložas *Zu den drei Schwertern* ("Pie trim zobeniem") dalībnieka Kristiāna Gotfrīda Kernera ierosinājuma, lai kuplinātu kādu ložas svinīgo mielastu. Odas teksts ir vietumis svinīgs kā himna un vietumis draisks kā tosts. Bēthovena izvēlētajos pantos uzsvērta globāla cilvēces brālība — apskaujas miljoni cilvēku, debesu tēvs aiz zvaigznēm ir nomodā par mums, prieks spēj sasiet visu, kas atrisis utt.

Zināms, ka šajā dzīves periodā Bēthovens ir gandrīz pilnīgi nedzirdīgs un ka viņš diriģējis simfonijas pirmatskaņojumu, faktiski neorientēdamies mūzikas plūdumā. Labi dzirdams, ka līdzās priekam un gavilēm mūzikā ir galēji sakāpināts patoss jau gandrīz uz neiespējamības robežas.

Bēthovena simfoniju ievērojamais interprets Pāvo Jervi saka: "Ir daudz tādu momentu, kas man liek domāt, ka mums jāatsakās no šīs simfonijas daļas atskaņojuma vāgneriskā patosa atslēgā. Manuprāt, Bēthovenam tā īstenībā ir cīņa, izmisīga vēlme, labi apzinoties — ko gan es te mēģinu apmuļķot, pasaule nav tāda. Es gribētu, lai būtu, bet nav."

Tātad Bēthovena Devīto simfoniju var uztvert dažādi, un vienmēr interesanti, kādu interpretāciju kurš diriģents izvēlas.

Orests SILABRIEDIS

AGNESE EGLIŅA ir viena no pieprasītākajām pianistēm Latvijā. Viņa ir trīskārtēja Lielās mūzikas balvas ieguvēja (2010, 2020, 2021), un viņas radošā darbība ir veicinājusi daudzu jaundarbu tapšanu — mūziķe pirmatskaņojusi Jura Karlsona, Andra Dzenīša, Jēkaba Jančevska, Artura Maskata un citu latviešu komponistu mūziku.

Kā pianiste–koncertmeistare Egliņa plūkusi laurus vairākos konkursos, savukārt kā soliste līdzšinējās karjeras laikā sadarbojusies ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, Liepājas Simfonisko orķestri, *Sinfonietta* Rīga, Latvijas Radio kori un citiem kolektīviem. Tāpat Agnese regulāri veido kamermūzikas programmas kopā ar izciliem instrumentālistiem.

Pianiste ir muzicējusi daudzviet Eiropā, Dienvidāfrikas Republikā, Brazīlijā, Amerikas Savienotajās Valstīs un Ķīnā.

Soprāns **ELĪNA ŠIMKUS** ir VII Starptautiskā Klaudijas Taevas konkursa jaunajiem operdziedātājiem laureāte. 2016. gadā kategorijā "Par izcilu sniegumu" nominēta Lielajai Mūzikas balvai.

Savā karjerā līdz šim Šimkus ir iestudējusi teju divus desmitus operlomu, kuru skaitā plaši pārstāvēta arī baroka daiļrade. Starp Šimkus dziedātajām lomām ir Atalanta Hendeļa operā "Kserkss", Damona Hendeļa operā "Akīds un Galateja", Mūzika un Eiridīke Klaudio Monteverdi operā "Orfejs", Suzanna Mocarta operā "Figaro kāzas", Bibliotekāre Ērika Ešenvalda operā "Iemūrētie" un daudzas citas. Šimkus repertuārā ir arī vairāk nekā 35 vokāl-instrumentālu lielformas darbu — galvenokārt Baha, Vivaldi, Hendeļa, Mocarta un Bēthovena opusi. Dziedātāja viesojusies opernamos Polijā, Francijā, Itālijā, Igaunijā un sadarbojusies ar izciliem senās mūzikas interpretiem, kuru skaitā arī Kristāns Fratims un viņa vadītā baroka operas kompānija *Coin du Roi*, kā arī Māra Kupča vadītais baroka mūzikas ansamblis *Collegium Musicum Riga*.

Mecosoprāns **IRMA PAVĀRE** kopš debijas uz Latvijas Nacionālās operas un baleta skatuves 2008. gadā dziedājusi tādas lomas kā Olga Čaikovska operā "Jevgeņijs Oņegins", Māte Žanna Pulenka operā "Karmelīšu dialogi", Švertlaite Vāgnera "Valkīrā" un daudzas citas. Viņa piedalījusies Maikla Tipeta laikmetīgās oratorijas "Mūsu laika bērns" atskaņojumā Berlīnes *Konzerthaus* 2019. gadā, dziedājusi Helēnas lomu Lilī Bulanžē operā "Fausts un Helēna" ar Halles simfonisko orķestri, kā arī Lizas Eliotes lomu Kurta Veila mūziklā "Lēdija tumsā" kopā ar Dailes teātra aktieriem un Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri, bet pērn uzstājusies ar Ļubļanas Radio un Televīzijas orķestri.

Dziedātāja sadarbojusies ar tādiem diriģentiem kā Kornēliuss Meisters, Fabriss Bollons, Marko Feruļjo, Andris Poga, Guntis Kuzma, Zbigņevs Graca, Vladimirs Kiradžijevs, Fabio Mastrandželo un citiem. 2022. gadā Irma Pavāre Itālijas pilsētā Imolā

kļuvusi par Stinjāni starptautiskā operdziedātāju konkursa laureāti, izcīnot 3. vietu un īpašo balvu. Dziedātāja regulāri piedalās dažādos projektos un festivālos, tai skaitā Siguldas opermūzikas svētkos, Senās mūzikas festivālā, festivālā "Dominante", Cēsu Mākslas festivālā u.c.

Tenors **ARTJOMS SAFRONOVS** kopš debijas Latvijas Nacionālajā operā dziedājis tādas lomas kā Rūdolfu Pučīni operā "Bohēma", Donu Otavio Mocarta operā "Dons Žuans", Hermani Čaikovska operā "Pīķa dāma", Pinkertonu Pučīni operā *Madama Butterfly*, Lacu un Števu Janāčeka operā "Jenūfa", kā arī visnesenāk — Mauricio lomu Čilea operā "Adriāna Lekuvrēra".

Strādājis ar tādiem diriģentiem kā Volfs Goreļiks, Viljams Leisijs, Fēlikss Korobovs, Jevgeņijs Bražņiks, Simons Krečičs, Aleksandrs Rudins, Maksims Jemeļjaničevs, Fabricio Marija Karminati, Kerija Lina Vilsone un citiem. Vairākkārtīgi piedalījies Ineses Galantes organizētajā festivālā *Summertime*.

Viesojies Reinsbergas opernamā (Makša loma Vēbera operā "Burvju strēlnieks"), Vīsbādenes operteātrī (Kamijs de Rozijons Lehāra operetē "Jautrā atraitne"), dziedājis Laika ceļotāja lomu Iļjas Demtuska operas "Melnais kvadrāts" pasaules pirmizrādē, kā arī 2020. gadā dziedājis Ērika lomu Riharda Vāgnera operas "Klīstošais holandietis" koncertuzvedumos. Līdztekus darbam operteātrī mākslinieks īsteno aktīvu koncertdarbību un piedalās dažādos projektos.

Basbaritons **RIHARDS MAČANOVSKIS** ir Latvijas Nacionālās operas solists kopš 2003. gada. Viņa sniegums 2012. un 2014. gadā novērtēts ar "Latvijas gāzes" balvu nominācijā "Labākais operas solists", tāpat viņš saņēmis Paula Saksa atzinības balvu, savukārt 2013. gadā nominēts Lielajai mūzikas balvai par Pētera Čaikovska romanču izcilu atskaņojumu kopā ar pianistu Mārtiņu Zilbertu.

Mačanovska repertuārā ir Meldermeistars Janāčeka operā "Jenūfa", Dons Bazilio Rosīni operā "Seviljas bārddzinis", Kolēns Pučīni "Bohēmā", Eskamiljo Bizē "Karmenā", Leporello Mocarta "Donā Žuanā", titulloma Čaikovska operā "Jevgeņijs Oņegins", Volframs fon Ešenbahs Vāgnera operā "Tanheizers", Prezidents Ešenvalda operā "Iemūrētie" u. d. c.

Dziedātājs ir vairākkārt uzstājies ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri. Sadarbojies ar tādiem izciliem dziedātājiem kā Elīna Garanča, Mišela Kraidera un Joseps Kans. Viņš koncertējis Francijā, kā arī kopā ar LNO devies viesizrādēs opernamos Norvēģijā, Zviedrijā, Polijā, Igaunijā un Ķīnā.

VALSTS AKADĒMISKĀ KORA "LATVIJA" 50 dziedātāju muzikālā inteliģence un vokālā meistarība to padara par universālu vienību, kas spēj gan gleznot smalkas *a capella* gleznas, gan radīt grandioza vēriena balsu simfoniju kopā ar trīskāršu orķestra sastāvu. Kopš 1997. gada kolektīva mākslinieciskais vadītājs un galvenais diriģents ir Māris Sirmais. Koris sadarbojies ar pasaules klases

orķestriem — Amsterdamas Karalisko *Concertgebouw* orķestri, Bavārijas Radio SO, Londonas FO, Berlīnes FO un citiem, kā arī uzstājies tādās prestižās koncertzālēs kā Amsterdamas *Concertgebouw*, Hamburgas *Laeiszhalle* un Elbas filharmonijā, Šanhajas koncertzālē, Montrē Igora Stravinska koncertzālē un daudzās citās.

VAK "Latvija" ir strādājis ar izciliem diriģentiem, kuru skaitā arī Mariss Jansons, Andris Nelsons, Pāvo un Nēme Jervi, Vladimirs Aškenazi, Tarmo Peltokoski un citi.

Piedalījies *Warner Brothers*, *Harmonia Mundi*, *Wergo*, *Ondine* ierakstu kompāniju producētajos ierakstos.

Koris ir septiņkārtējs Latvijas Lielās Mūzikas balvas laureāts, 2003. gada Ministru kabineta balvas laureāts un 2007. gada Latvijas Kultūras ministrijas gada balvas ieguvējs.

VAK "Latvija" ir "Garīgās mūzikas festivāla" aizsācējs 1998. gadā.

Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra galvenā viesdiriģente kopš 2022. gada sezonas, igauniete **KRISTĪNA POSKA** ir Eiropā pieprasīta aktīvi koncertējoša diriģente, kuras mākslinieciskais sniegums tiek raksturots kā harismātisks, neparasts un muzikāli piesātināts.

Kopš 2019./2020. gada sezonas — Flandrijas simfoniskā orķestra galvenā diriģente. Starptautisku konkursu laureāte un prestižās Vācijas Diriģentu balvas ieguvēja 2013. gadā.

Šajā sezonā Poska sadarbojusies ar tādiem orķestriem kā Londonas FO, Roterdamas FO, Rietumvācijas Radio SO, Minesotas orķestri, Oregonas SO, Latvijas Nacionālo SO un citiem. Tāpat Poska Norvēģijas operā diriģējusi Mocarta "Tā dara visas" izrādes, bet Berlīnes Valsts operā — Mocarta "Burvju flautu" .

Drīzumā plānotas uzstāšanās ar Spānijas Nacionālo orķestri, kā arī Haidna un Perta mūzikas ieraksti ar Igaunijas Nacionālo simfonisko orķestri.

No 2006. līdz 2011. gadam Kristīna Poska bija *Cappella Academica* galvenā diriģente, no 2012. līdz 2016. gadam — Berlīnes Komiskās operas kapelmeistare, savukārt 2019./2020. gada sezonā vadīja Bāzeles teātri.

EŠENVALDS

The vocal symphonic score *Lakes Awake at Dawn* was jointly commissioned by the Boston Symphony Orchestra and the City of Birmingham Symphony Orchestra in celebration of their cooperation with conductor Andris Nelsons. In 2014, after seven years with the Birmingham musicians, Nelsons bids them farewell and joins the Boston Symphony Orchestra as its music director. The opus uses excerpts from Inga Ābele's prose poems *The Horses of Atgazene Station*, as well as the composer's own texts, translated into English by Edita Page.

The music begins stormy and turbulent, confronting darkness, doubt, and the unknown, before rising to a poignant climax with the existential question "what you have of darkness, and what you have of light". After the tempest in the choral and orchestral parts, the music subsides into an unknown void, followed by a breath of relief. The sun is rising, colouring the waters of the lake with brilliant reflections, and, surrounded by the miracle of nature, comes a prayer for light. The first part of *Lakes Awake at Dawn* represents inner imbalance, struggle, and resistance, while the harmoniously glorious, meditative second part unites the listeners, musicians, and the composer through the healing energy of nature.

Baiba Santa VANAGA

PÄRT

Arvo Pärt's creative career can be divided into two distinctly differing periods. In his first period that has started in the early 60ies straight after his studies at the Tallinn Conservatoire, Arvo Pärt was a modernist and used all the avant-garde devices characteristic of time in his scores. He relished the opportunities that dodecaphony afforded and used collage techniques, all in all, behaving very provocatively and receiving a completely predictable disfavourable response form the authorities.

Having written *Credo* in 1968, Arvo Pärt stops composing for a while (with few exceptions), studies Renaissance and Medieval music and spiritually matures for a new part of his life that symbolically begins in 1972 by converting to Orthodox faith and marrying Eleonora, a musicologist.

Credo is possibly the most powerful work by Pärt's first period. The opus begins with the words *Credo in Jesum Christum* — I believe in Jesus Christ. That is all that is common with the *Credo* canonical text for after the quote of Bach's famous Prelude in C major, we hear *audivistis dictium*: *oculum pro oculo, dentem pro dente* — that Jesus says in Matthew 5, the so-called sermon on the mount, which means "you have heard it be said: an eye for an eye, a tooth for a tooth". This quotation comes from the Third Book of Moses, where the Lord gives Moses instructions on what to do with blasphemers and cursers, the main idea being — "as you sow, so shall ye reap". In Arvo Pärt's

Credo composition, the main content of the opus starts right after these words from the male choir in unison. In this large section, certain sound groups, created in powerful strokes, where the dominant interval is the fifth (in Pärt's opinion, the fifth being the cleanest and most innocent interval) and in each horizontal version of an instrument's chromatic scale's 12 sounds (all the black and white notes that are within the range of an octave, for example from one C to the next C) they flow in a different succession, never repeating. After a short time, the pianist joins in with the familiar motifs of Bach's Prelude, followed by the chorus with the *oculum pro oculo* text. In the next segment, Pärt gives the voices and instruments free reign to choose the pitch of the sound, only indicating the register — high, mid or low. This finishes with a culmination that explodes in chaos and this is where the soviet functionaries were convinced that Pärt wanted to topple the existing regime. As the chaos subsides, the chorus rises with the continuation of Matthew's gospel where Jesus says — "do not stand in the way of evil".

In the finale of *Credo*, we enjoy a pure C major, Bach sounds like Bach, the chorus sings like a chorus, only a few brass free note cut-offs remind us of the catastrophe that has just befallen us. At the very end, the chorus sings *Credo* twice, from a harmonic point of view, the chord remains unresolved, and the full revelation is borne by the C octave's climb in to the heavens.

Allegedly, Beethoven's Symphony no. 9 is a dedication to the mankind, the affirmation of principles of his music, the triumph of humanism and so on. From a certain perspective, it may be true, as the message of the symphony manifests not only in the music, but also clearly in the lyrics.

Beethoven used several stanzas of Friedrich Schiller's *Ode to Joy*, which was inspired by Christian Gottfried Körner, member of Dresden's Masonic lodge *Zu den drei Schwertern* (Among the Three Swords). Körner proposed the ode to be written for a ceremonial feast at the lodge. At times, the lyrics are solemn as an anthem, at times lively as a toast. The stanzas that Beethoven chose emphasize a global, united brotherhood of the humanity — millions are embraced, a loving father dwells above the canopy of stars, joy brings together what custom has divided, and so on.

It is known that Beethoven was almost completely deaf when he wrote the symphony, and he conducted the premiere without being able to navigate in the flow of music. In addition to joy and jubilance, exaggerated pathos can be heard — almost on the verge of the impossible.

Paavo Järvi, a notable interpreter of Beethoven's symphonies, explains: "Several moments therein make me believe we should give up the idea of performing the movement in the key of Wagnerian pathos. In my view,

it was rather a battle for Beethoven, a desperate desire. At the same time, he wholly realised he would not fool anyone; the world was not like that at all. He wished it were, but it wasn't."

Thus, Beethoven's Symphony no. 9 can be perceived in different ways, and it is always interesting to see which kind of interpretation is chosen by each conductor.

Orests SILABRIEDIS

Pianist **AGNESE EGLIŅA** is one of the most sought-after pianists in Latvia. She is a three-time winner of the Grand Music Award (2010, 2020, 2021), and her artistic endeavours have contributed to the creation of many new opuses: she has premiered music by Juris Karlsons, Andris Dzenītis, Jēkabs Jančevskis, Arturs Maskats, and many other Latvian composers.

As a pianist and concertmaster, Egliņa has won numerous competitions, and as a soloist, she has worked with the Latvian National Symphony Orchestra, Liepāja Symphony Orchestra, *Sinfonietta Rīga*, Latvian Radio Choir, and other ensembles. Agnese also regularly creates chamber music programmes with outstanding instrumentalists.

She has performed in many European countries, the Republic of South Africa, Brazil, the United States, and China.

Soprano **ELĪNA ŠIMKUS** is the winner of the VII Klaudia Taev Competition for Young Opera Singers. In 2016, she was nominated for the Grand Music Award in the category *For Outstanding Performance*.

During her career, Šimkus has taken part in nearly two dozen operas, including Baroque and Classical works. She has portrayed Atalanta in Handel's *Serse*, Damon in Handel's *Acis and Galatea*, La Musica and Euridice in Claudio Monteverdi's *L'Orfeo*, Susanna in Mozart's *Le nozze di Figaro*, the Librarian in Ēriks Ešenvalds' *The Immured*, and many others. Šimkus' repertoire also includes

more than 35 large-scale vocal works, mainly by Bach, Vivaldi, Handel, Mozart, and Beethoven. She has performed in opera houses in Poland, France, Italy, and Estonia, and has collaborated with Christian Frattima and his Baroque opera company *Coin du Roi*, and the Baroque orchestra *Collegium Musicum Riga*.

Mezzo-soprano **IRMA PAVĀRE** has sung Olga in Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Mother Jeanne in Poulenc's *Dialogues des Carmélites*, and Schwertleite in Wagner's *Die Walküre* since her debut on the stage of the Latvian National Opera and Ballet in 2008. In 2019, Irma Pavāre took part in the performance of Michael Tippett's secular oratorio *A Child of Our Time* in Konzerthaus Berlin, she has performed the role of Hélène in Lili Boulanger's opera *Faust et Hélène* with the Hallé Symphony Orchestra, as well as the role of Liza Elliott in Kurt Weill's musical *Lady in the Dark* with the Daile Theatre and the Latvian National Symphony Orchestra, and sung with the Ljubljana Radio and Television Symphony Orchestra last year.

She has collaborated with conductors such as Cornelius Meister, Fabrice Bollon, Marco Feruglio, Andris Poga, Guntis Kuzma, Zbigniew Graca, Vladimir Kiradjiev, and Fabio Mastrangelo, among others.

In 2022, Irma Pavāre won the 3rd prize and also a special prize at the International Stignani Competition for opera singers in Imola, Italy. She regularly participates in various projects and festivals, including the Sigulda Opera Music Festival, Early Music Festival, Dominante Festival, Cēsis Art Festival, and others.

Since his debut at the Latvian National Opera and Ballet, tenor **ARTEM SAFRONOV** has performed roles such as Rodolfo in Puccini's *La Bohème*, Don Ottavio in Mozart's *Don Giovanni*, Herman in Tchaikovsky's *The Queen of Spades*, Pinkerton in Puccini's *Madama Butterfly*, and both Laca and Števa in Janáček's *Jenůfa*. Most recently, he portrayed Maurizio in Cilea's *Adriana Lecouvreur*.

He has worked with conductors such as Wolf Gorelik, William Lacey, Felix Korobov, Evgeny Brazhnik, Simon Krečič, Alexander Rudin, Maxim Emelyanychev, Fabrizio Maria Carminati, and Keri-Lynn Wilson and others. He has participated in the Summertime Festival organised by Inese Galante.

Safronov has appeared at the Rheinsberg Opera House as Max in Weber's *Der Freischütz*, at the Wiesbaden Opera House as Camille de Rosillon in Lehár's *The Merry Widow*, as the Time Traveller in the world premiere of Ilya Demutsky's *Black Square*, and in 2020 as Erik in concert performances of Richard Wagner's *The Flying Dutchman*. In addition to his work in opera, he is an active concert artist and participates in various projects.

Bass-baritone **RIHARDS MAČANOVSKIS** has been a soloist at the Latvian National Opera since 2003. His achievements have been recognised with the *Latvijas Gāze*

Annual Award for Opera 2012 and 2014 as Best Opera Soloist. In 2013, he received the Pauls Sakss Award and was nominated for the Grand Music Award for his outstanding performance of Tchaikovsky's romances alongside with the pianist Mārtiņš Zilberts.

Mačanovskis has performed the roles of the Foreman in Janáček's *Jenůfa*, Basilio in Rossini's *Il barbiere di Siviglia*, Colline in Puccini's *La bohème*, Escamillo in Bizet's *Carmen*, Leporello in Mozart's *Don Giovanni*, the title role in Tchaikovsky's *Eugene Onegin*, Wolfram von Eschenbach in Wagner's *Tannhäuser*, the President in Ešenvalds' *The Immured*, among many others.

Rihards Mačanovskis has collaborated with the Latvian National Symphony Orchestra for several performances, and also with the outstanding singers Elīna Garanča, Michele Crider, and Yosep Kang. He has appeared in concert venues in France, and has toured with the Latvian National Opera to opera houses in Norway, Sweden, Poland, Estonia, and China.

The 50 members of the **STATE CHOIR *LATVIJA*** are renowned for their musical intelligence and vocal skill, making the choir a unique instrument capable of performing everything from subtle *a cappella* pieces to large vocal-symphonic masterworks. Since 1997 its Artistic Director and Chief Conductor is Māris Sirmais.

The State Choir *LATVIJA* has collaborated with world-renowned symphony orchestras including the Royal *Concertgebouw* Orchestra, the Bavarian Radio Symphony Orchestra, the London Philharmonic Orchestra, the Hamburg Philharmonic State Orchestra, the Deutsche *Kammerphilharmonie* Bremen, The Hong Kong Philharmonic Orchestra, The Singapore Symphony Orchestra, and others.

The choir has performed with such outstanding conductors as Mariss Jansons, Andris Nelsons, Zubin Mehta, Neeme Järvi, Paavo Järvi, Vladimir Ashkenazy, and others. It has performed on the stages of the world's greatest concert halls, including the *Elbphilharmonie* in Hamburg, KKL Luzern, The Royal *Concertgebouw* in Amsterdam, The National Music Auditorium in Madrid, Lincoln Centre in New York, Shanghai Concert Hall, The Esplanade in Singapore and many others.

The State Choir *LATVIJA* is internationally acclaimed both for its academic excellence as well as its innovative projects. The choir has participated in recordings produced by *Naxos*, *Warner Brothers*, *Harmonia Mundi*, *Wergo* and *Ondine*, as well as numerous recording projects by both Latvian and foreign music publishers.

The Principal Guest Conductor of the Latvian National Symphony Orchestra **KRISTIINA POSKA** comes from Estonia and is a sought-after conductor across Europe and an active performer in concert. Her artistic performances have been described as charismatic, unusual,

and musically rich. Chief Conductor of the Flanders Symphony Orchestra since the 2019/2020 season. Winner of international competitions, she was awarded the renowned German Conductors' Award in 2013.

This season, Poska collaborates with orchestras such as the London Philharmonic Orchestra, Rotterdam Philharmonic Orchestra, WDR Symphony Orchestra, Minnesota Orchestra, Oregon Symphony, Latvian National Symphony Orchestra, and others. Poska has also conducted performances of Mozart's *Così fan tutte* at the Norwegian Opera and *The Magic Flute* at Staatsoper Berlin.

She is set to appear with the Spanish National Orchestra and record works by Haydn and Pärt with the Estonian National Symphony Orchestra.

Kristiina Poska was the Principal Conductor of Cappella Academica from 2006 to 2011, the Kapellmeister of the Komische Oper Berlin from 2012 to 2016, and the Music Director for Theater Basel in the 2019/2020 season.

Arvo Perts

CREDO

Ticu Jēzum Kristum.

Jūs esat dzirdējuši, ka ir sacīts: aci pret aci un zobu pret zobu. Bet es jums saku: nestājieties pretim ļaunumam.

(Mt. 5:38-39)

Ticu.

Arvo Pärt

CREDO

Credo in Jesum Christum.

Audivistis dictum: oculum pro oculo, dentem pro dente autem ego vobis dico: non esse resistendum injuare.

(Mt. 5:38-39)

Credo.

Ēriks Ešenvalds

"EZERI ATMOSTAS RĪTAUSMĀ":

pār ādu kā skudras maldās divas vistumšākās stundas
kad miegs pagaist ieklausoties, kā palēnām izbalē debesis

visaukstākais laiks, kad tumsa sedz tavu esību kailos laukumos
ar šaubām un trīsām vēro gaismas nešaubīgo pārnākšanu,
karies rītausmas šūpolēs un auļo līdzi staram uz saullēktu
un domā un pārdomā, prātā pārcilā
kas tevī ir no tumsas
un kas no gaismas

Inga Ābele

Es dzirdu ezera ūdeni

Ezeri atmostas rītausmā

Ūdeņi dzied valgajam rītam

Ezeri mostas rītausmā

Kailā debess iesudrabo ūdeni un
atbalsojas manā dvēselē

Skumjas noliekot, savas tukšās rokas stiepju
pret gaismu

Mani sapņi, ezeriem līdzīgie, pārtop lūgumā
pēc gaismas

Komponista apkopota kompilācija no dažādu autoru aprakstiem par ezera daiļumu.

Ēriks Ešenvalds

LAKES AWAKE AT DAWN

like ants lost on my skin two darkest hours
when sleep vanishes in listening and the skies
slowly pale

the coldest time when the darkness covers your
existence in barren fields
watching with doubt watching with trembling the
certain return of light
hanging in the daybreak swing and riding the ray
of sunrise
thinking and rethinking, weighing and reweighing
what you have of darkness
and what you have of light

Inga Ābele,
translation by Edita Page

I hear lake water

Lakes awake at dawn

The waters sing to the dewy morn

Lakes awake at dawn

The naked sky silvers the water and echoes in
my soul

All the griefs left behind, I stretch my empty arms
t'wards light

My dreams in the shape of lakes turn into
a prayer for light

The composer's compilation of various authors' writings on the beauty of the lake.

Fragmenti no Frīdriha Šillera

"ODAS PRIEKAM"

O, draugi, tik ne šādas skaņas!
Jel skaņosimies tīkamāk un priekpilnāk.
Līksme!*
Līksme, dievu liesma spožā,
Elizijas lolojums,
Ļauj nu beidzot gaitā možā
Ieiet tavā templī mums.
Tuvi top, kas reiz bij tāļi,
Ciešāk sieti tie ik brīd.
Visi ļaudis kļūs nu brāļi,
Kad tavs spārns tiem pāri slīd.**

Kam laimējies tikt pie uzticama drauga un kas
guvis cildu dzīvesbiedri, nāciet mūsu svinībās!
Jā, gaidīts būs ikviens, kam jel viena dvēsele
pasaulē ir tuva,
toties tiem, kas tādas nepazīst, ar nožēlu mūs
jāpamet!

Visas radības dzer prieku no dabas krūts, un labais
un ļaunais iet pa viņas rožu taku.
Daba devusi mums skūpstus un vīnu, un
nāvesbriesmās pārbaudītus draugus;
prieki doti arī zemes tārpiem, savukārt ķerubi
pulcējas ap Dievu.

Tikpat līksmi, kā debesu plašumos riņķo planētas,
ejiet, brāļi, savu ceļu priecīgi
kā varoņi, kas dodas uzvarēt!

Apskaujieties, ļaužu miljoni! Šis ir vispasaules
skūpsts! Brāļi, tur aiz zvaigznēm
jābūt tēvam mīlošam.
Kam zemu liecaties, ļaužu miljoni? Vai tu ģiedi
Radītāju, pasaule?
Meklējiet viņu aiz zvaigznēm! Tur, aiz zvaigznēm,
ir viņa mājoklis.

* Basa dziedātās ievadrindas nav Šillera "Odas priekam" sastāvdaļa

** Šo pantu atdzejojis Valdis Bisenieks

Excerpts from Friedrich Schiller's

ODE AN DIE FREUDE

O Freunde, nicht diese Töne!
Sondern last uns angenehmere anstimmen,
und freudenvollere.
Freude!

Freude, schöner Götterfunken, Tochter aus
Elysium,
wir betreten feuertrunken, himmlische,
dein Heiligtum.
Deine Zauber binden wieder, was die Mode
streng geteilt,
alle Menschen werden Brüder, wo dein sanfter
Flügel weilt.

Wem der große Wurf gelungen, eines Freundes
Freund zu sein,
wer ein holdes Weib errungen, Mische seinen
Jubel ein!
Ja — wer auch nur eine Seele sein nennt auf
dem Erdenrund!
Und wer's nie gekonnt, der stehle weinend sich
aus diesem Bund!

Freude trinken alle Wesen an den Brüsten der
Natur, alle Guten,
alle Bösen folgen ihrer Rosenspur.
Küsse gab sie uns und Reben, einen Freund,
geprüft im Tod,
wollust ward dem Wurm gegeben, und
der Cherub steht vor Gott.
Froh, wie seine Sonnen fliegen durch des Himmels
prächt'gen Plan,
laufet Brüder eure Bahn, freudig wie ein Held
zum Siegen.

Seid umschlungen, Millionen! Diesen Kuß
der ganzen Welt! Brüder —
überm Sternenzelt muß ein lieber Vater wohnen.
Ihr stürzt nieder, Millionen? Ahnest du
den Schöpfer Welt?
Such ihn überm Sternenzelt, über Sternen muß
er wohnen.

LNSO ŠOVAKAR | LNSO TONIGHT

Koncertmeistars | Concertmaster
Raimonds Ozols

Pirmās vijoles | I violins
Veerle Houbraken, Aleksejs Bahirs, Darja Smirnova, Liene Neija-Kalniņa, Ilze Kirsanova, Vizma Laura Agloniete, Margarita Ogibalova, Oskars Siliņš, Terēze Zīberte-Ijaba, Indulis Cintiņš, Aija Frišenfelde, Lāsma Vītola, Jevgenija Otroško

Otrās vijoles | II violins
Andrejs Jegorovs, Ilze Pence, Daina Birzniece, Raimonds Melderis, Anete Liberte, Agnese Stalidzāne, Agnese Kanniņa, Patrīcija Iļjasova, Emīlija Bukša, Aleksandra Mališkina, Signe Šteimane, Sofija Balabkina

Alti | Violas
Arigo Štrāls, Ināra Brīnuma, Pēteris Trasuns, Liene Martinsone, Katrīna Krašauska-Krauze, Lauma Visendorfa, Tatjana Ļebedeva, Jevgenija Gorbunova, Einārs Roževics, Viktorija Viktorova

Čelli | Cellos
Ieva Upatniece, Dace Zālīte-Zilberte, Mareta Prikule, Mārtiņš Turss, Zane Guļāne, Ainārs Paukšēns, Jānis Rinkulis, Emma Bandeniece

Kontrabasi | Double basses
Oskars Bokanovs, Raivo Ozols, Viktors Veļičko, Ivars Ozols, Kristaps Pētersons, Viktors Stankevičs

Flautas | Flutes
Maija Zandberga, Ilze Urbāne, Egija Sproģe, Terēza Tīrmane

Obojas | Oboes
Egils Upatnieks, Dainis Cimmermanis

Klarnetes | Clarinets
Mārtiņš Circenis, Anna Gāgane, Sigurds Lallo

Fagoti | Bassoons
Jānis Semjonovs, Raimonds Gulbis, Aleksandrs Žiguļičs

Mežragi | Horns
Artūrs Šults, Kalvis Etkins, Mārcis Kalniņš, Daniels Sabanskis

Trompetes | Trumpets
Jens Emil Holm, Jānis Frīdenfelds, Dāvis Sedols, Kristiāns Kalva

Tromboni | Trombones
Kaspars Majors, Lauris Zvejnieks, Māris Zondaks

Tuba | Tuba
Raivis Māgurs

Sitaminstrumenti | Percussion
Edgars Vaivods, Elīna Endzele, Mikus Bāliņš, Elvijs Endelis, Edvards Paulis Muzikants, Arnis Stepiņš

Arfa | Harp
Ieva Šablovska

Taustiņinstrumenti | Keyboards
Mārtiņš Zilberts